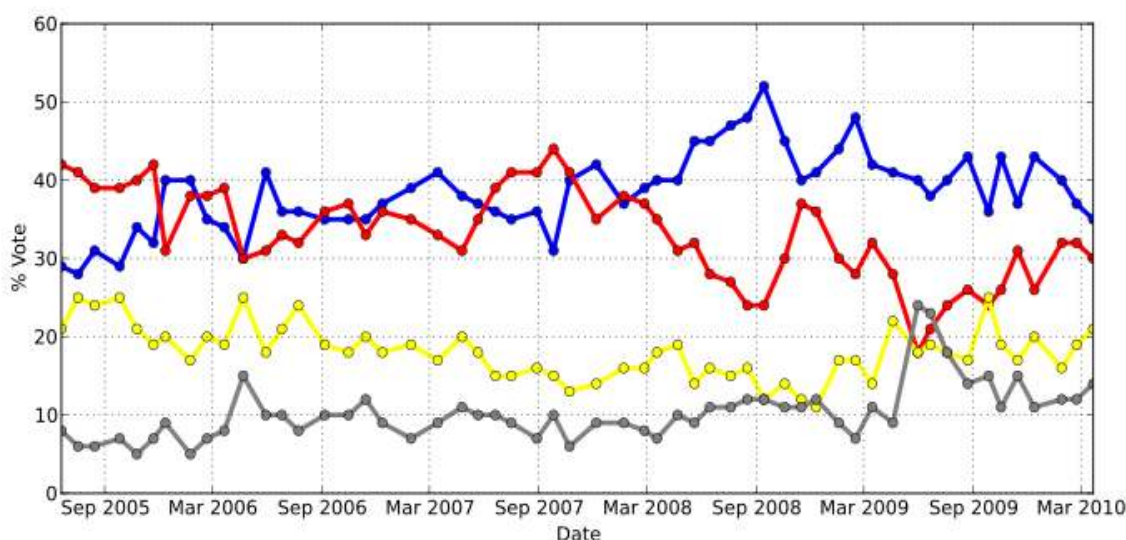


## PŘEDVOLEBNÍ SITUACE VE VELKÉ BRITÁNII

Až na začátku května budou britští voliči rozhodovat o nové vládě, možná budou účastníky historického momentu – totiž ustavení koaliční vlády. Náskok konzervativců před labouristy se totiž pohybuje na hraně 7%, které jsou podmínkou zisku absolutní většiny. Šanci tak cítí třetí liberálové, ale i další strany jako například Skotská národní strana či Britská strana nezávislosti.

lidi s příjmy nad 150 tisíc liber ročně. Lidé s vysokými příjmy přijdou i o některé daňové výhody. Na opačné straně spektra nebudou muset platit daň lidé, kteří si kupují svůj první dům a platí za něj méně než 250 tisíc liber (při nákupu na 1 milion liber naopak začne vyšší daň). Levice dále plánuje zvýšit daň z alkoholu a tabákových výrobků a v platnosti ponechá jednorázovou daň na odměny bankéřů,



Letošní volby budou velkým testem pro labouristickou vládu Gordona Browna. Právě za jeho vládnutí totiž propukla ekonomická krize, která rapidně zhoršila ekonomickou situaci Británie. Když tak „jeho“ ministr financí Alistair Darling předkládal letos rozpočet, skvěla se v jeho závěrečné bilanci červená číslo 167 miliard, neboli takřka 12 procent britského HDP. S podobným deficitem přitom hospodaří i Řecko, které dnes dostává finanční injekce ze zahraničí.

Vcelku pochopitelně je proto klíčovým tématem tématem voleb ekonomika. Jaká jsou opatření jednotlivých stran? Labouristé přicházejí s tradičními levicovými návrhy zvyšování daní a úlevám především nízkopříjmovým obyvatelům – Brownův kabinet proto hodlá zavést padesátiprocentní daň pro

škrtat naopak hodlá ve státním sektoru, který za její vlády nabobtnal na půl milionu osob.

Konzervativci naopak vystupují s typicky pravicovými návrhy a chtějí například snížit daň korporacím z 28 na 25 procent, daň z příjmu pro malé podnikatele by se podle plánu konzervativců měla snížit o jeden procentní bod na 20 procent. Kromě toho navrhují samozřejmě i omezení státních výdajů.

### Od desíti k pěti

Který z receptů nakonec Britové zvolí, je zatím ve hvězdách. Ještě na začátku února to vypadalo na jasné vítězství konzervativců, potom však podpora Cameronovy strany začala klesat a podle průzkumu

zveřejněného na konci dubna měla náskok 7 procent (34:27). V poslední době však vystřelila podpora liberálním demokratům, kterým průzkumy dlouhou dobu prorokovaly podporu mezi 15-20 procenty, na konci dubna však již mají kolem 28%. Vývoj podpory nejsilnějším stranám dokresluje graf na předchozí stránce.

Vedle programových návrhů o výsledku samozřejmě rozhodně i vnímání jednotlivých stran voliči, proto se největší strany snaží svého konkurenta diskreditovat. O předvolební kampani v Británii psalo podrobně CEVRO Revue 2/2010, my zde zmiňme alespoň jednu zvláštnost předvolební kampaně, kterou budou televizní diskuse. U nás jsou tyto diskuse již zaběhnuté, v Británii proběhly vůbec poprvé. Tři diskuse měly své pevně dané parametry – zúčastnili se jich lídři tří nejsilnějších stran a diskutovali o domácích otázkách, zahraniční politice a ekonomice. Platila budou přísná pravidla – první část byla striktně tematická, druhá volná, přičemž každý lídr měl jednu minutu v úvodu a jedna a půl v závěru na proslov, na každou otázku pak jednu minutu a následně čtyři minuty na vzájemné reakce. Striktně byly upraveny i dotazy publika, které bude mezi strany rozděleno v poměru 7:7:5. Úvodní část proto obsahovala tři dotazy diváků, druhá polovina dvě. Publikum také mělo zakázáno aplaudovat. V Americe, kde zvyk diskusí před kamerami vznikl, mají tyto pořady obrovskou sledovanost a jsou z mnoha úhlů pohledu podrobně rozebírány. Zda budou mít vliv i na voliče v Británii se dozvíme za dva dny.

## Hlavní politické strany

### Konzervativní strana (KON)

Konzervativní strana vznikla v roce 1832. Roku 1912 se spojila se složkou Liberální strany, která podporovala spojení Velké Británie a Irska. Vytvořila se tak Konzervativní a unionistická strana. Strana se zaměřuje na vnitřní i vnější bezpečnost, prosazování daňových škrťů a zjednodušení daňového systému. Současně se také snaží o vytvoření nového komplexního systému politik, který by měl stranu posunout zpět do politického středu. Mimořádné postavení ve straně zaujímá předseda strany, který je volen jejími členy v přímé volbě. V prosinci 2005 byl na postu vůdce této opoziční strany vystřídán Michael Howard Davidem Cameronem. Aktuální preference: 33-36%

### Labouristická strana (LAB)

Strana vznikla v roce 1900 pod názvem Labour

Representation Committee a současný název nese od roku 1906. Existují zde dva druhy členství – individuální a kolektivní. Nejvyšším orgánem je výroční konference volící Národní výkonný výbor, který realizuje činnost strany a jmenuje generálního tajemníka strany. Významný je program této politické strany. V roce 1995 byl odstraněn článek o znárodnění a dnes k jejím hlavním programovým cílům patří reformy v oblasti veřejných služeb, zejména zdravotní péče a školství, reforma důchodů a sociálního zabezpečení a boj proti terorismu včetně zajištění celkové bezpečnosti země. Strana chce dále pokračovat v projektu decentralizace a ve snaze o zefektivnění státní správy. Leaderem je Gordon Brown. Obměnou názvu je dnes New Labour. Aktuální preference: 27-29%

### Liberální demokraté (LD)

Historie liberálních demokratů sahá až do období před 150 lety (souvisí s Liberal party), ale oficiálně vznikla roku 1989 spojením Liberální strany a Sociálně demokratické strany. První společný program byl vytvořen již pro volby v roce 1983. Liberální demokraté se zasazují o změnu volebního systému z většinového na poměrné zastoupení, navrhují snížení daní z příjmu a staví se proti britskému angažmá v Íráku. Od prosince 2007 byl je předsedou strany Nick Clegg. Aktuální preference: 28-31%

## Lídři

### David Cameron (KON) (nar. 1966)

- absolventem Etonu a Oxfordské univerzity.
- předsedou své strany, je od 6. Prosince 2005, kdy v jejím čele vystřídal Michaela Howarda
- Pod jeho vedením se Konzervativní strana výrazně odklonila od tradičního konzervativismu směrem k liberálnějšímu a levicovějšímu pozicím

### Gordon Brown (LAB) (nar. 1951)

- současný předseda labouristické strany ve Velké Británii (od 24. června 2007) a premiéra vlády Jejího Veličenstva Alžběty II. (od 27. června 2007).
- vystudoval Edinburskou univerzitu

### Nick Clegg (LIB) (nar. 1967)

- od 18. prosince 2007 předsedou třetí největší britské politické strany Liberal Democrats.
- vystudoval Caldicott School, Westminster School v Londýně a Robinson College v Cambridgi

Zdroje: seminárky.cz, en.wikipedia.org